

DECIZIE

09 august 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecător
Judecători

Tatiana Vieru
Nicolae Craiu
Oleg Sternioală

examinînd recursul declarat de către Tuchiluș Lidia prin intermediul avocatului său,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată
„Ialoveni Gaz” filiala Anenii Noi-gaz împotriva Comisiei de privatizare a Agenției
Gospodarilor Țărănești „Presei-Impex”, intervenienți accesorii Lidia Tuchiluș, Maria
Cozonac, Maria Placușenco, Agrepina Reveneala cu privire la anularea procesului verbal și
a anexei nr. 1 din 22 iunie 2000 emise de către Comisia de Privatizare a Agenției Gospodarilor
Țărănești „Presei-Impex”,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 20 iunie 2017, prin care a fost respinsă
cererea Lidiei Tuchiluș privind repunerea apelului în termen cu restituirea acestuia ca fiind
depus tardiv,

c o n s t a t ă

La 24 aprilie 2007, Societatea cu Răspundere Limitată „Ialoveni Gaz” filiala Anenii
Noi-gaz a depus cerere de chemare în judecată împotriva Comisiei de privatizare a Agenției
Gospodarilor Țărănești „Presei-Impex” cu privire la anularea procesului verbal și a anexei nr.
1 din 22 iunie 2000 emise de către Comisia de Privatizare a Agenției Gospodarilor Țărănești
„Presei-Impex”.

Prin hotărîrea Judecătoriai Anenii Noi din 28 iunie 2007 a fost admisă acțiunea.

A fost exclusă din lista patrimoniului destinat în natura proprietarilor cotei părți valorice
din AGȚ „Presei Impex” satul Delacău raionul Anenii Noi încăperea punctul de sprijin cu
suprafața de 27 m.p. din clădirea administrativă casa legumarilor al fostei AGȚ „Presei
Impex”.

A fost recunoscut dreptul de proprietate asupra încăperii punctul de sprijin cu suprafața
de 27 m.p. din clădirea administrativă casa legumarilor al fostei AGȚ „Presei Impex” după
SRL „Ialoveni Gaz”.

A fost obligat Oficiul Cadastral Teritorial Anenii Noi să introducă modificările
respective (f.d. 22-24, vol. I).

Prin încheierea Judecătoriai Anenii Noi din 02 martie 2015, a fost admisă cererea de
revizuire depusă de către Lidia Tuchiluș, Maria Cozonac, Maria Placușenco, Agrepina
Reveneala, casată hotărîrea Judecătoriai Anenii Noi din 28 iunie 2007, cu reținerea cauzei
pentru examinarea în fond a pricinii.

Totodată a fost dispusă atragerea în procesul dat a Lidiei Tuchiluș, Mariei Cozonac, Mariei Placușenco, Agrepinei Reveneala în calitate de intervenienți accesorii (f.d. 79-81, vol. I).

Prin hotărîrea Judecătorei Anenii Noi din 12 aprilie 2016, a fost repusă în termen cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Ialoveni Gaz” filiala Anenii Noi-gaz.

A fost admisă integral acțiunea.

S-a exclus din „Lista patrimoniului destinat distribuirii în natură (partea rămasă după stingerea datoriilor) proprietarilor cotei-părți valorice din AGȚ „Presei Impex” s. Delacău jud. Chișinău” anexă la procesul verbal nr. 5 a Comisiei de privatizare a bunurilor din 21 iunie 2000 și din „procesul-verbal nr. 6 din 22 iunie 2000 al Comisiei de Privatizare a AGȚ „Presei-Impex”, încăperea cu suprafața de 27 m.p. din clădirea Casa Legumarilor din s. Delacău r. Anenii Noi.

S-a recunoscut dreptul de proprietate asupra încăperii punctul de sprijin cu suprafața de 27 m.p. din clădirea Casa Legumarilor din satul Delacău, r. Anenii Noi, după SA „Moldovagaz”.

A fost obligat Oficiul Cadastral Teritorial Anenii Noi al ÎS „Cadastru” să modifice dreptul de proprietate în conformitate cu prezenta hotărîre (f.d. 185, 188-189, vol. I).

La 16 mai 2016, Tuchiluș Lidia a declarat apel nemotivat împotriva hotărîrii primei instanțe (f.d. 191, vol. I).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 07 iulie 2016, nu s-a dat curs apelului declarat de către Lidia Tuchiluș, fiindu-i acordat termen pentru prezentarea apelului motivat și dovada achitării taxei de stat în sumă de 262,50 lei pînă la 09 august 2016, ora 14:20 (f.d. 194-197, vol. I).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 09 august 2016, s-a prelungit termenul pentru Lidia Tuchiluș de lichidare a neajunsurilor indicate în încheierea emisă la 07 iulie 2016, pînă la 01 octombrie 2016.

Ședința de judecată a fost stabilită pentru 01 noiembrie 2016, ora 12-00 (f.d. 205-208, vol. I).

La 03 octombrie 2016, Tuchiluș Lidia a depus cerere de apel motivată (f.d. 211-213, vol. I).

Ulterior, în cadrul ședinței de judecată din 01 noiembrie 2016 Lidia Tuchiluș a prezentat dovada achitării taxei de stat pentru apelul declarat, și anume: ordinul de încasare a numerarului cu nr. V7IR-1100 din 25 octombrie 2016 (f.d. 220 A).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2016, a fost restituită cererea de apel declarată de către Lidia Tuchiluș din motiv că nu a îndeplinit indicațiile în termenul indicat (f.d. 234-240, vol. I).

La 15 decembrie 2016, Tuchiluș Lidia a declarat apel împotriva hotărîrii primei instanțe. Totodată, Tuchiluș Lidia a solicitat repunerea apelului în termenul de procedură, din motiv că de fapt nu a cunoscut consecințele restituirii apelului depus anterior (f.d. 245-247, vol. I).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 iunie 2017, a fost respinsă cererea Lidiei Tuchiluș privind repunerea în termenul de declarare a apelului.

S-a restituit apelul declarat de către Lidia Tuchiluș, ca fiind depus înafara termenului legal (f.d. 14-17, vol. II).

La 05 iulie 2017, Lidia Tuchiluș prin intermediul avocatului său a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 20 iunie 2017, solicitînd casarea acesteia cu emiterea unei noi încheieri de admitere a cererii de repunere în termenul de depunere a apelului.

În conformitate cu art. 425 CPC termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea ei.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că recursul declarat de către Lidia Tuchiluș prin intermediul Cabinetului avocatului Rusu Victor la 05 iulie 2017, este depus în termen.

În motivarea cererii de recurs, Lidia Tuchiluș a invocat că ea nu a perceput urmările nefavorabile ale sancțiunilor procedurale și astfel nu a cunoscut efectele neatacării încheierii Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2016 prin care i-a fost restituită cererea de apel depusă anterior.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Din materialele dosarului rezultă că, la 20 iunie 2017 Curtea de Apel Chișinău a respins cererea Lidiei Tuchiluș privind repunerea în termenul de declarare a apelului cu restituirea acestuia, ca fiind depus înafara termenului legal (f.d. 14-17, vol. II).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră încheierea Curții de Apel Chișinău întemeiată și legală, bazată pe aprecierea justă a circumstanțelor de fapt și aplicarea corectă a normelor de drept procedurale din următoarele.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) și (3) Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) CPC, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

Analizând circumstanțele speței prin prisma normelor enunțate, Colegiul constată că recurenta nu a demonstrat prin înscrieri probatoare imposibilitatea depunerii cererii de apel repetate în termen, iar instanța de apel justificat a respins cererea Lidiei Tuchiluș de repunere în termen a apelului.

După cum rezultă din materialele pricinii Lidia Tuchiluș în termenul de procedură și anume la 16 mai 2016, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe (f.d. 191, vol. I). Apelul dat, a fost restituit prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2016, din motiv că Lidia Tuchiluș nu a îndeplinit indicațiile din încheierile emise la 07 iulie 2016 și la 09 august 2016 (f.d. 234-240, vol. I).

Prin urmare omiterea termenului de declarare a apelului de către Lidia Tuchiluș nu poate fi imputat instanței de judecată, deoarece i se datorează exclusiv inacțiunii recurente.

Argumentul recurenteii că nu a cunoscut consecințele neexecutării încheierii Curții de Apel nu poate fi reținut, din următoarele.

Într-o opinie contrară se consideră principiul „nemo censetur ignorare legem” ca fiind o prezumție absolută a cunoașterii legii, prezumție ce nu poate fi răsturnată prin dovada

contrarie. În baza acestei prezumții, toți cetățenii trebuie să cunoască legile. De aceea, este de principiu că normele juridice intră în vigoare de la data aducerii lor la cunoștința publică (data publicării lor sau data la care ele au fost efectiv aduse la cunoștință).

Face excepție de la acest principiu situația în care în conținutul actului normativ în care apare norma juridică se prevede intrarea în vigoare la o altă dată decât publicarea normei (aducerea sa la cunoștință). Din momentul intrării sale în vigoare norma juridică guvernează deplin relațiile sociale; din acest moment nimeni nu se poate sustrage comandamentului normei juridice pe motiv că nu o cunoaște.

Această regulă se explică prin aceea că autoritatea normei juridice, obligativitatea sa ar fi puse sub semnul îndoielii dacă s-ar admite scuza ignoranței.

Prin urmare Lidia Tuchiluș urma să se conformeze normelor de procedură și să declare apel în termenul legal.

Instanța de recurs constată că în circumstanțele descrise, Lidia Tuchiluș abuzează de drepturile sale procedurale, or, conform art. 56 alin. (3) Codul de procedură civilă, participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Articolul 61 alin. (1) Codul de procedură civilă expres prevede că părțile sînt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauza Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

Ținînd cont de împrejurările menționate în coraport cu normele enumerate se conchide că apelanta – Lidia Tuchiluș a încălcat termenul de 30 zile, consacrat în art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă.

Colegiul relevă, de asemenea, că o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, avînd în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar împiedica rămînerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a deciziei judecătorești emise în instanța de apel și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice. Așa fiind, cu ocazia examinării cauzei Ponomaryov v. Ucraina (hotărîre din 3 aprilie 2008), Curtea Europeană a notat că, deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărîri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrînge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Curtea reiterează că dreptul la judecarea într-un mod echitabil de către o instanță, după cum este garantat de art. 6 § 1 al Convenției, trebuie interpretat în lumina Preambulului Convenției, care, în partea sa relevantă, declară preeminența dreptului o parte a moștenirii comune a statelor contractante. Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere, printre altele, ca atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție. Curtea a observat că o situație similară a fost deja examinată în cauza Popov vs. Moldova din 06 decembrie 2005, în care a constatat că, prin neprezentarea

motivelor pentru repunerea în termenul de prescripție pentru efectuarea unui act procedural, instanțele naționale au încălcat dreptul la un proces echitabil. În această cauză Curtea a notat că termenul de declarare a recursului a expirat, cu 47 de zile după expirarea termenului prevăzut de lege pentru depunerea lui (Melnic vs. Moldova, nr. 6923/03, 14 noiembrie 2006).

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 iunie 2017.

În conformitate cu art., 427 alin. (1) lit. a) și art. 428 alin. (1) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de Tuchiluș Lidia prin intermediul avocatului său.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 iunie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Ialoveni Gaz” filiala Anenii Noi-gaz împotriva Comisiei de privatizare a Agenției Gospodarilor Țărănești „Presei-Impex”, intervenienți accesorii Lidia Tuchiluș, Maria Cozonac, Maria Placușenco, Agrepina Reveneala cu privire la anularea procesului verbal și a anexei nr. 1 din 22 iunie 2000 emise de către Comisia de Privatizare a Agenției Gospodarilor Țărănești „Presei-Impex”.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecători

Nicolae Craiu

Oleg Sternioală